

Ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettava palkkio ja kulukorvaus

Lainsäädäntöneuvos Jutta Gras
SM/MMO

Taustaksi

- Sisäasiainministeriön asetus ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavasta palkkiosta ja kulukorvauksesta (1006/2011)
- Kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annettu laki (746/2011) - Kotoutumisen edistämisestä annettu laki (1386/2010)

Asetuksenantovaltuus

”Sisäasiainministeriön asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä palkkion maksamisen perusteista ja palkkion suuruudesta, korvattavista kuluista sekä menettelystä palkkion maksamisessa ja kulujen korvaamisessa.”

(Vastaanottolain 7 §:n 3 momentti ja kotoutumislain 59 §)

Mikä muuttui?

Vastaanottolain ja kotoutumislain voimaantulon myötä menettely palkkion ja kulukorvauksen hakemisessa muuttui:

rajaksi Maahanmuuttoviraston ja ELY -keskuksen väliselle vastuunjaolle tuli oleskeluluvan myöntäminen.

- Vastaanottolain 7 §:n 3 momentti:
Maahanmuuttovirasto maksaa hakemuksesta ilman huoltajaa olevan alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion tämän edustajan tehtäviin käyttämän ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista.
- Kotoutumislain 59 §:
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY -keskus) maksaa hakemuksesta lapselle määrätyn edustajan palkkion edustajan tehtäviin käytetyn ajan perusteella ja korvauksen edustamisesta aiheutuneista kuluista silloin, kun edustaja on määrätty tämän lain perusteella tai kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain perusteella ja lapselle on myönnetty oleskelulupa.

Edustajan määrääminen

- Vastaanottolain 39 §:n 1 momentin mukaan kansainvälistä suojelua hakevalle, tilapäistä suojelua saavalle ja sellaiselle ihmiskaupan uhriksi joutuneelle lapselle, jolla ei ole oleskelulupaa, määrätään viivytyksettä edustaja, jos lapsi on Suomessa ilman huoltajaa tai muuta laillista edustajaa.
- Kotoutumisen edistämisestä annetun lain 56 §:n 1 momentin nojalla oleskeluluvan pakolaiskiintiössä saaneelle lapselle ja sellaiselle ihmiskaupan uhriksi joutuneelle lapselle, jolla on oleskelulupa, määrätään edustaja viivytyksettä, jos hän on Suomessa ilman huoltajaa tai muuta laillista edustajaa. Myös muulle oleskeluluvan saaneelle lapselle, joka on Suomessa ilman huoltajaa tai muuta laillista edustajaa, voidaan määrätä edustaja.

Sisäasiainministeriön asetus ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle maksettavasta palkkiosta ja kulukorvauksesta

- Asetus ja perustelut noudattelevat pääsääntöisesti aiempia ohjeistuksia
- Yksi asetus - tähän pyritään myös jatkossa

Asetuksen keskeisin muutos koskee korvausaikaa

- Palkkiota ja kulukorvauksia olisi haettava kahden kuukauden kuluessa palkkion perusteen tai kulujen syntymisestä
 - samojen tehtävien hoitamiseen kohdistuvia palkkioita ja kulukorvauksia haettaisiin mahdollisimman samanaikaisesti
 - ei pitkiä viiveitä palkkion perusteen tai kulujen syntymisen ja laskun toimittamisen välille
 - kuukausittaiset tuntirajat helpompi hahmottaa
 - matkakulut valtion matkustussäännön mukaan

2 § Palkkion ja kulukorvauksen maksamisen edellytykset

- Palkkio ja kulukorvaus maksetaan edustajalle käräjäoikeuden päätöksessä mainitusta edustajan tehtävään määrittämisen ajankohdasta lukien.
- Ennen käräjäoikeuden päätöstä tapahtuneeseen lapseen tutustumiseen käytetystä ajasta voidaan palkkiota maksaa enintään kahdelta tunnilta.
- Edustajan palkkiota ja kulukorvausta ei maksettaisi ajalta sen päivän jälkeen, jona edustajan tehtävä on lakannut tai käräjäoikeus on vapauttanut hänet tehtävästään.

Palkkion ja kulukorvauksen maksamisen edellytyksenä on käräjäoikeuden päätös edustajaksi määräämisestä

Vastaanottolain 39 §:n 3 momentin mukaan edustajan määrää käräjäoikeus, jonka tuomiopiirissä sijaitsevan vastaanottokeskuksen asiakkaaksi lapsi on rekisteröity. Käräjäoikeuden tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hovioikeuteen siten kuin oikeudenkäymiskaassa säädetään. Edustajan määräämistä koskevaa päätöstä on noudatettava, vaikka päätös ei ole saanut lainvoimaa.

Kotoutumislain 56 §:n 3 momentin perusteella edustajan määräämiseen sovelletaan, mitä vastaanottolain 39 §:n 3 momentissa säädetään.

3 § Palkkion maksamisen perusteet

1 mom.

- Palkkio edustajan tehtävän hoitamiseen tosiasiallisesti käyttämän ajan perusteella.
- Palkkion kokonaissummaa määritettäessä korvattava aika pyöristetään laskuerittelyssä lähimpään 15 minuuttiin.

3 § 2 mom.

Edustajan tehtävään sisältyvästä valmistelu-, selvitys- ja seurantatyöstä voidaan maksaa palkkiota enintään yhdeltä tunnilta kuukaudessa.

- Lapseen tutustumiseen sekä tämän mielipiteiden ja toivomusten selvittämiseen käytetystä ajasta voidaan maksaa palkkiota enintään kahdelta tunnilta kuukaudessa.
- Eriyisestä syystä palkkiota voitaisiin maksaa useammaltakin tunnilta.

3 § 3 mom.

Edustajan tehtävän hoitamiseen käytetyksi ajaksi ei katsottaisi matkustamiseen, majoittumiseen ja koulutukseen osallistumiseen käytettyä aikaa.

4 § Palkkion määrä

Edustajan palkkio 45 euroa tunnilta vastaa käytössä ollutta palkkiota.

(Sisäasiainministeriön ohje
SMDno/2009/2369)

5 § Korvattavat kulut

- 1) tavanomaiset toimistokulut;
- 2) matka- ja majoituskulut sekä päiväraha matka-ajalta kulloinkin voimassa olevan valtion matkustussäännön perusteella;
- 3) ansionmenetykset, kuitenkin enintään 60 euroa vuorokaudelta;
- 4) Maahanmuuttoviraston tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen etukäteisen hyväksymään edustajan tehtävän hoitamisen kannalta tarpeelliseen koulutukseen tai edustajien tapaamiseen osallistumisesta aiheutuneet kulut.

6 § Palkkion ja kulukorvauksen hakeminen

- Palkkiota ja kulukorvausta haetaan Maahanmuuttovirastolta tai ELY -keskukselta näiden vahvistamilla lomakkeilla. (1 mom.)
- Palkkiota ja muita kuin matkasta aiheutuneita kulukorvauksia haetaan kahden kuukauden kuluessa palkkion perusteen tai kulujen syntymisestä. (2 mom.)
- Korvausta matkan kustannuksista haetaan valtion matkustussäännön mukaisesti. (3 mom.)

7 § Laskuerittely

- 1) edustajan nimi, henkilötunnus, yhteystiedot ja pankkiyhteys;
- 2) edustettavan lapsen nimi, syntymäaika ja asuinpaikka;
- 3) edustajaksi määräämisen ajankohta;
- 4) edustajan ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitettua ennakonpidätystä varten tarvittavat tiedot;
- 5) palkkiovaatimus eriteltynä toimenpiteisiin ja niihin käytettyyn aikaan päivittäin;
- 6) valtion matkustussäännön mukaiset matkalaskussa vaadittavat tiedot; sekä
- 7) muut 5 §:n mukaiset kulut.